

ANALYSIS OF ORGANIZATIONAL BEHAVIOUR STUDIES IN TURKEY¹

(TÜRKİYE'DEKİ ÖRGÜTSEL DAVRANIŞ ÇALIŞMALARININ
ANALİZİ)

Bertan AKYOL²
R. Cengiz AKÇAY³

ABSTRACT

This study aims to analyze the graduate theses on organizational behavior studied in Turkish Social Sciences Institutes and Educational Sciences Institutes in frame of determined criteria list and reveal the existing condition of thesis on organizational behavior using Electronic Archive of Turkish Council of Higher Education (tez2.yok.gov.tr). This criteria list includes the data for the graduate theses in terms of the number of the theses, types of the theses, the universities they are studied, the programs they are studied, the language they are written in, the methods used, their topics, the sampling, the scales used, the statistical analyses types and the field of application. After the analysis, the results reached are; most of the theses are master theses and studied in Social Sciences Institutes; the most studied topic on organizational behavior theses is leadership; most of the studies on organizational behavior have been studied in Marmara University; plenty of these theses have been written in Turkish; survey method is generally accepted for the organizational behavior theses and researchers have chosen pre-developed scales in their studies; the statistical methods for these theses circle around descriptive and procedural techniques; and most of the theses on organizational behavior have been applied in educational institutions.

Keywords: Organizational behavior, graduate thesis, master thesis, doctorate thesis

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Türkiye'deki Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında yapılmış olan ve Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Elektronik Tez Arşivinde (tez2.yok.gov.tr) yer alan lisansüstü tezleri belirlenmiş kriterler çerçevesinde analiz etmektir. Bu analiz kriterleri, tezleri, konusuna, türüne, yılına, özgün diline, yapıldığı üniversitenin ve enstitünün adına, anabilim dalına, izin durumuna, yöntemine, örnekleme, istatistikî yöntemine, uygulama alanlarına göre kategorize etmeye olanak sağlamıştır. Yapılan analizler sonucunda, örgütsel davranış üzerine yazılan tezlerin büyük çoğunluğunun sosyal bilimler enstitülerinde olduğu; en çok üzerinde çalışma yapılan konunun liderlik olduğu, lisansüstü tezlerin en çok Marmara Üniversitesi'nde çalışıldığı; büyük çoğunluğunun Türkçe olarak yazıldığı; yaygın olarak tezlerde anket metodu seçildiği ve bunların daha önceden başka araştırmacılar tarafından geliştirildiği; istatistiksel metot olarak tanımlayıcı ve yordayıcı yöntemlerden faydalandığı ve tezlerin uygulama alanlarının genellikle eğitim kurumları olduğu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel davranış, lisansüstü tez, yüksek lisans tezi, doktora tezi

¹ Bu çalışmadaki verilerin bir bölümü, 6. Eğitim Yönetimi Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yrd. Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, bertanakyol@yahoo.com

³ Prof. Dr., Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, cengiz.akcay@hku.edu.tr

SUMMARY

Introduction

A remarkable literature on management and organization holds a place in Turkish academic area (Üsdiken and Erden, 2001). Contrary to this fact, the same situation is not valid for the number of researches on organizational behavior studies. However, most of the studies on management and organization consist of organizational behavior researches. Researches on organizational behavior emerged late 1950s and early 1960s as a different area of specialization in order to integrate various perspectives on human management problems and create awareness for human dynamics in organizations (Hiriyappa, 2009). After 1980s, the studies on organizational behavior increased through the perception that organizational behavior owns a significant role on the productivity of organizations. Following the analysis of development of organizational behavior studies in the world, scientific studies on organizational behavior in Turkey emerged starting from the late 1990s and early 2000s. Before these dates, the studies on this area in Turkey mainly focused on management.

Purpose

This study aims to analyze the graduate theses on organizational behavior studied in Turkish Social Sciences Institutes and Educational Sciences Institutes in frame of determined criteria list and reveal the existing condition of theses on organizational behavior. Additionally, through this study, the questions below are answered;

- How many theses have been studied in Turkish Social and Educational Sciences Institutes between 2000 and 2010?
- How are these theses grouped in terms of their topics?
- How are these theses grouped in terms of their types (master or doctorate)?
- How are these theses grouped in terms of the universities they are studied?
- How are these theses grouped in terms of the programs they are studied?
- How are these theses grouped in terms of the language they are written in?
- How are these theses grouped in terms of the methods used?
- How are these theses grouped in terms of their topics?
- How are these theses grouped in terms of the sampling?
- How are these theses grouped in terms of the scales used?
- How are these theses grouped in terms of the statistical analyses types?
- How are these theses grouped in terms of the field of application?

Method

The first reason why the study includes the period of time between 2000 and 2010 is that the studies before these dates include organizational behavior studies under the title of management and organization. Another one is to reveal how organizational studies developed in 10 years' period of time and contributed the researches in Social and Educational Sciences Institutes. This study is formed through descriptive survey model in order to analyze the graduate theses in terms of determined criteria list.

The graduate theses studied in Social and Educational Sciences Institutes are searched in Electronic Archive of Turkish Council of Higher Education with determined key words. Not a unique key is used to reveal the wide range of organizational behavior studies. For this reason, with the help of literature on organizational behavior, 23 main topics on organizational behavior have been determined. These are: organizational commitment, organizational conflict, organizational communication, organizational stress, organizational change, organizational development, teamwork, organizational trust, organizational downsizing, organizational performance, organizational citizenship, job satisfaction, leadership, organizational climate, organizational culture, organizational structures, organizational learning, burnout, organizational justice, organizational entrepreneurship, organizational motivation, career in organizations, ethics in organizations.

The data gained in Electronic Archive of Turkish Council of Higher Education first have been coded in Excel 2007 program and then transferred into SPSS 17.0 statistical analyses program. The data revealed through the documentation technique has been analyzed with frequency distribution and percentage.

Results

The results for the graduate theses studied in Social and Educational Sciences Institutes between 2000 and 2010 are listed below:

- The number of the graduate theses on organizational behavior studied in Turkey between 2000 and 2010 is 1978. Most of these theses are master theses and studied in Social Sciences Institutes. The number of master theses in Social Sciences Institutes is 1576 and the number of doctorate theses is 256. 136 graduate theses have been studied in Educational Sciences Institutes and 119 of them are master, 17 of graduate theses are for doctorate.
- The most studied topics on organizational behavior are leadership, job satisfaction and organizational commitment. On the other hand, the least studied topics on

organizational behavior are organizational development and organizational entrepreneurship.

- Most of the studies on organizational behavior have been completed in Marmara, Gazi and Dumlupınar Universities.
- Plenty of these have been written in Turkish. Main reason for this situation is that universities in Turkey provide education Turkish.
- Survey method is generally accepted for the organizational behavior theses. Additionally, interview, observation and documentation methods have been used. Moreover, cities have been chosen for sampling groups of theses.
- It has been observed that researchers of these theses have chosen pre-developed scales in their studies, which have caused them to appear similar in terms of the findings revealed.
- The statistical methods for these theses circle around descriptive and procedural techniques.
- Most of the theses on organizational behavior have been applied in educational institutions.

Conclusion and Recommendations

During the analysis of the data, it has been observed that many theses repeated themselves in terms of topic, method and field of application. In order to stop this way, researchers should choose authentic topics on organizational behavior with various methods. As another conclusion for the data gained, pre-developed scales have been chosen to apply. For this result, it can be recommended that researchers should develop authentic scales and serve for the organizational behavior field better. Another results show that the theses on organizational behavior have chosen cities for the field of application. In order to generalize the results of the studies on organizational behavior widely, researchers should select regions and sometime the whole country to prove the hypothesis better. As another recommendation based on the results of the study, students in higher education institutes should be supported more to carry out doctorate education after finishing the master degree to increase the quality of organizational behavior studies.

GİRİŞ

Türkiye’de bir akademik inceleme ve araştırma konusu olarak yönetim/örgüt alanı üzerine hatırı sayılır bir yazın birikimi olmasına karşın (Üsdiken ve Erden, 2001), yalnızca örgütsel davranış çalışmalarını konu alan sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Ancak; yönetim-örgüt alanında yapılan araştırmaların çoğunluğunu da örgütsel davranış çalışmaları oluşturmaktadır.

Örgütsel davranış çalışmaları, 1950’li yılların sonunda, 1960’lı yılların başında ayrı bir uzmanlık alanı olarak insan ve yönetim sorunlarına dair farklı bakış açılarını bütünleştirmek ve geliştirmek için örgüt içindeki davranış dinamiklerinin anlaşılması amacıyla ortaya çıkmıştır (Hiriyappa, 2009). 1980’li yıllardan sonra örgütsel davranışın örgütlerin verimliliğinde önemli bir yer tuttuğunun belirginleşmesiyle birlikte yapılan ilgili araştırmaların arttığı gözlenmiştir.

Türkiye özelinde bakıldığında ise örgütsel davranış çalışmalarının gelişimi dünyadaki gelişmelerin takibinde özellikle 1990’lı yılların sonları ve 2000’li yılların başlarından itibaren yoğunlaştığı görülmektedir. Daha önceki yıllarda yapılan çalışmaların daha çok yönetim alanına yönelik olduğu dikkati çekmektedir (Berkman, 1987; Üsdiken ve Pasadeous, 1993; Üsdiken, Selekler ve Çetin, 1998). Gerek örgütsel davranış konularının incelenmesi gerekse örgütsel davranış alanında yapılan çalışmaların niteliklerinin incelenmeye başlanmasında ise 1993 yılından itibaren yapılan ulusal yönetim organizasyon kongrelerinin (UYOK) olumlu katkılarının olduğu söylenebilir. Çünkü bu kongreler alana yönelik yapılan birçok araştırmanın bir arada bulunmasına, dolayısıyla incelenmesine olanak sağlamıştır.

Erdemir (2009) Türkiye’de yönetim örgüt alanının gelişimi isimli araştırmasında; Türkiye’de yönetim-örgüt alanının gelişimiyle ilgili bugüne kadar yapılan önemli çalışmaların, alanın daha çok uygulamaya dönük model ve tekniklere yönelik çeşitli kavram ve modellerin ithal edilerek yapıldığını, yöntem olarak ise yönetim/örgüt bilgisinin evrensel olduğu varsayımına dayanan görgül araştırmaların tercih edildiğini ifade etmektedir. Üsdiken ve Erden (2001) ise son yıllarda Türkiye bağlamına odaklanan çalışmaların belirgin biçimde gündemde olduğunu belirtmektedirler.

Bilimsel bilginin üretildiği, bunun yanı sıra bu bilginin yaygınlaştırıldığı en temel kurumlar üniversitelerdir. Üniversitelerin bilgi üretim ve yayma araçlarından biri lisansüstü eğitimlerdir. Lisansüstü eğitim ile hem bilgi aktarımı gerçekleşmekte, hem de yazılan tezlerle bir araştırma geleneği oluşmaktadır (Arı, Armutlu, Tosunoğlu ve Toy, 2009). Ancak Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlerde konu olarak örgütsel davranış çalışmalarını inceleyen bir tezin bulunmaması bu konudaki eksikliğin bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Semerciöz (1997) yönetim alanında yurtiçi ve yurtdışında 1982-1996 yılları arasında hazırlanan doktora tezlerini

karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Benzer araştırmada Semerciöz ve Dikmenli (2005), 1995-2004 yılları arasında yönetim alanında hazırlanan doktora tezlerini incelemiştir. Benligiray'ın (2007) insan kaynakları yönetimi hakkında 1983-2006 yılları arasında yaptığı lisansüstü tezleri incelemesi de bu kapsamda dikkat çeken diğer bir araştırmadır.

Birçok alanda olduğu gibi Türkiye'de de örgütsel davranış alanının gelişiminde alanın kendisine yönelik bir içebakışın gerekliliğinde söz edilebilir. Bu içebakışın belli aralıklarla yerine getirilmesi, alana yönelik beklentileri ve katkıları gündemde tutabilir ve daha nitelikli araştırmaların yapılmasına olanak sağlayabilir (Erdemir, 2009).

Bu araştırma ile 2000-2010 yılları arasında üniversitelerin Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında yapılmış lisansüstü tezlerin belirlenen konu, tür, üniversite anabilim dalı, özgün dil, izin durumu, yöntem, örneklem, kullanılan ölçeklere, uygulama alanı kullanılan istatistiksel teknik kriterlerine göre analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen mevcut araştırmanın örgütsel davranış alanının araştırma açısından var olan durumunun ortaya koyma ve geleceğe ilişkin sağlıklı kestirimlere-in yapılması noktasında alanyazına katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Örgütsel davranış alanının gelişmesinde bilimsel araştırmalar, yayınlar, eğitimler, toplantılar ve özellikle yönetim ve organizasyon kongrelerinin etkilerinin olduğu gibi, yükseköğretim kurumlarında yapılan lisansüstü çalışmaların da önemli katkıları bulunmaktadır. Ancak Türkiye'de üniversitelerde örgütsel davranış yapılan lisansüstü tez çalışmalarının niceliği ve niteliği, bu tezlerde kullanılan yöntemler ve araştırma desenleri ve çalışılan örneklemelere ilişkin derinlemesine yapılmış bir analize ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, ilgili konuya ilişkin yapılan böylesi derinlemesine bir analizin bu alanda yapılacak ardıl çalışmaların nitelikli olması bakımından önemli katkıları olabilir. Ayrıca, ilgili alanyazın dikkatle incelendiğinde yalnızca örgütsel davranış çalışmalarını inceleyen derinlemesine bir araştırmanın gerçekleştirilmediği görülmektedir. Bu bakımdan, yukarıda belirtilen ihtiyaç doğrultusunda mevcut araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Bu araştırmanın amacı, aşağıdaki soruların cevaplarını aramaktır:

Türkiye'deki üniversitelerde 2000-2010 yılları arasında örgütsel davranış alanında kaç lisansüstü tez yapılmıştır ve Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerine göre yapılan tezlerin;

- Konularına göre dağılımları nasıldır?
- Türlerine göre dağılımları nasıldır?
- Üniversitelere göre dağılımları nasıldır?

- Anabilim dallarına göre dağılımları nasıldır?
- Özgün dillerine göre dağılımları nasıldır?
- İzin durumlarına göre dağılımları nasıldır?
- Yöntemlerine göre dağılımları nasıldır?
- Örneklemelerine göre dağılımları nasıldır?
- Kullanılan ölçeklere göre dağılımları nasıldır?
- Kullanılan istatistiki yöntemlere göre dağılımları nasıldır?
- Uygulama alanlarına göre dağılımları nasıldır?

Bu araştırmanın kapsamında ülkemizdeki üniversitelerde 2000- 2010 döneminde Örgütsel davranış alanında yapılmış olan tüm tezler yer almaktadır.

Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları

Araştırmanın varsayımı, ülkemizdeki üniversitelerde 2000-2010 döneminde örgütsel davranış alanında yapılan tezlerin tümünün Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi Elektronik Tez Arşivinde tam ve doğru olarak kayıtlı olduğu kabul edilmiştir. Araştırmada, 2000 yılının temel alınması ile de Türkiye’de örgütsel davranış alanına lisansüstü çalışmalar yoluyla yapılan bilimsel katkının, 10 yıllık süreçte nasıl gelişme gösterdiği ve bu gelişmeye Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinin ne oranda katkı yaptığını görmeyi sağlayacak genişlikte bir zaman dilimi belirlemiş olmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmada doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Bu araştırma ile örgütsel davranış alanındaki lisansüstü çalışmalar belirlenen kriterlere göre analiz edilmeye çalışıldığından, betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çünkü tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalara uygun bir modeldir (Karasar, 2009).

İşlem

Üniversitelerde örgütsel davranış alanında hazırlanan lisansüstü tezler YÖK Elektronik Tez Arşivinden (<http://tez2.yok.gov.tr/>), belirli anahtar sözcükler yardımıyla araştırılmıştır. Araştırma sırasında tek bir anahtar sözcük kullanılmamasının nedeni örgütsel davranış alanı altında birçok konunun yer almasıdır. Öncelikle örgütsel davranış alanında yazılmış kitaplar incelenerek 23 ana konu belirlenmiştir. Belirlenen 23 ana konu şunlardır: örgütsel bağlılık, örgütsel çatışma, örgütsel iletişim, örgütsel stres, örgütsel değişim, örgüt gelişimi, takım çalışması, örgütsel güven, örgütsel küçülme, örgütsel performans, örgütsel

vatandaşlık, iş tatmini, liderlik, örgüt iklimi, örgüt kültürü, örgütsel yapılanma, örgütsel öğrenme, tükenmişlik, örgütsel adalet, örgütsel girişimcilik, örgütsel güdülenme, örgütlerde kariyer, örgütlerde etik.

Belirlenen konular; konu başlığına göre tek bir anahtar kelimeyle araştırılmamış, bazı tezlerde kurum, bazı çalışmalarda ise işletme olarak örgüt ele alındığı için anahtar kelimeler çeşitlendirilmiş, böylelikle yapılan tüm tezlere ulaşılmaya çalışılmıştır. Buradan yola çıkarak, tezin numarasına, konusuna, türüne, yılına, özgün diline, yapıldığı üniversitenin ve enstitünün adına, anabilim dalına, yöntemine, örnekleme, uygulama alanına ilişkin veriler toplanmıştır. Bu veriler tezin numaralarına göre sıralanarak tekrarların olup olmadığı kontrol edilmiş varsa, elenmiştir. İki örgütsel davranış konusunun aynı araştırma başlığında yer aldığı durumlarda ise tezin başlığındaki ilk konu temel alınarak kodlama yapılmıştır. Örneğin, örgütsel bağlılık ve iş tatmini ilişkili bir tez, örgütsel bağlılık konusu içerisine alınmıştır.

Veriler içerik analizi yapılacağı için öncelikle Excel 2007 programında kodlanmış, daha sonra da SPSS 17.0 istatistik programına aktarılmıştır. Örgütsel davranış alanında yapılan tezlerden belgesel veri toplama yolu ile elde edilen verilerin çeşitli özellikleri (konusu, türü, yılı, özgün dili, üniversitesi, enstitüsü vb.) frekans dağılımı ve yüzdeler ile özetlenerek yorumlanmıştır.

Bu analiz sırasında izlenen aşamalar aşağıda özetlenmektedir:

- **Birinci aşama:** Araştırmanın ana amacı; Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerince yapılan örgütsel davranış çalışmalarının sayısal durumlarını ortaya koymak olduğundan öncelikle araştırmada enstitülerin sayısal durumlarının belirlenmesi için YÖK'nun www.yok.gov.tr adresinde üniversitelere ilişkin yayınladığı web adreslerinden yola çıkılarak Enstitülere ilişkin sayısal veriler elde edilmiştir.
- **İkinci aşama:** Örgütsel davranış alanında hazırlanan lisansüstü tezler, konusuna, türüne, yılına, özgün diline, yapıldığı üniversitenin ve enstitünün adına, anabilim dalına, yöntemine, örnekleme, uygulama alanlarına göre kategorize edilmiştir.
- **Üçüncü aşama:** Elde edilen veriler bir kez daha analiz edilerek Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerine göre dağılımları incelenmiştir.

BULGULAR

Ülkemizde 2010 yılı Ağustos ayı itibariyle 154 üniversite bulunduğu, bu üniversitelerin 138'inde Sosyal Bilimler Enstitüsünün bulunduğu ve Sosyal Bilimler Enstitülerinin 43'ünde Eğitim Bilimleri anabilim dallarının bulunduğu

kaydedilmiştir. Ayrıca Türkiye’de toplam 14 Eğitim Bilimleri Enstitüsünün eğitim-öğretim verdiği tespit edilmiştir.

Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılan lisansüstü tezlerin dağılımları Tablo 1’de ele alınmıştır. Tablo1’de görüleceği üzere 2000-2010 yılları arasında 1978 lisansüstü çalışma yapılmıştır. Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan çalışmaların 1576’sı yüksek lisans tezi, 265’i doktora tezi, Eğitim Bilimleri Enstitülerinde ise yapılan çalışmaların 119’u yüksek lisans, 17’si ise doktora tezidir. Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan çalışmaların sayısal dağılımındaki çokluk dikkat çekerken 2008 yılındaki küçük bir düşme dışında lisansüstü çalışmalarda sürekli artış kaydedildiği görülmektedir.

Tablo 1. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Y. Lisans		Doktora		Y.Lisans		Doktora		
<i>Yıllar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>
2000	52	3.30	4	1.51	1	0.84	0	0.00	57
2001	81	5.14	14	5.28	8	6.72	0	0.00	103
2002	119	7.55	21	7.92	7	5.88	1	5.88	148
2003	121	7.67	30	11.32	7	5.88	1	5.88	159
2004	129	8.18	20	7.55	12	10.08	1	5.88	162
2005	150	9.51	23	8.68	14	11.76	1	5.88	188
2006	217	13.76	22	8.30	14	11.76	2	11.76	255
2007	214	13.57	36	13.58	15	12.61	4	23.53	269
2008	187	11.86	37	13.96	19	15.97	5	29.41	248
2009	218	13.82	40	15.09	20	16.81	1	5.88	279
2010	89	5.64	18	6.79	2	1.68	1	5.88	110
Toplam	1577	100.00	265	100.00	119	100.00	17	100.00	1978

Tablo 2’de, Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü örgütsel davranış

alanındaki tezler konularına göre ayrılarak incelenmiştir. Görüldüğü üzere örgütsel davranış alanında en fazla yüksek lisans çalışması 366 teze liderlik, 311 teze iş tatmini konularında gerçekleştirilmiştir. En az çalışma ise 5 teze örgüt gelişimi ve 8 teze örgütsel girişimcilik konularında gerçekleştirilmiştir.

Enstitülere göre inceleme yapıldığında, Sosyal Bilimler Enstitülerinde en fazla doktora çalışması yapılan konu örgütsel performans, yüksek lisans çalışması ise liderlik konusunda yapılmıştır. Eğitim Bilimleri Enstitülerinde ise en fazla çalışılan konu yine liderliktir. Örgüt gelişimi, örgütsel öğrenme, örgütsel adalet ve örgütsel girişimcilik konularında ise eğitim bilimleri enstitülerinde yüksek lisans çalışması yapılmadığı görülmektedir.

Tablo 2. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Y. Lisans		Doktora		Y.Lisans		Doktora		
<i>Konular</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>
Örgütsel bağlılık	137	8.69	32	12.08	15	12.61	3	17.65	187
Örgütsel çatışma	38	2.41	7	2.64	1	0.84	1	5.88	47
Örgütsel iletişim	72	4.57	10	3.77	5	4.20	0	0.00	87
Örgütsel stres	47	2.98	3	1.13	2	1.68	0	0.00	52
Örgütsel değişim	37	2.35	9	3.40	2	1.68	0	0.00	48
Örgüt gelişimi	5	0.32	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5
Takım çalışması	42	2.66	0	0.00	2	1.68	0	0.00	44
Örgütsel güven	21	1.33	7	2.64	0	0.00	1	5.88	29
Örgütsel küçülme	8	0.51	4	1.51	1	0.84	0	0.00	13
Örgütsel performans	104	6.59	46	17.36	0	0.00	1	5.88	151
Örgütsel vatandaşlık	43	2.73	12	4.53	2	1.68	0	0.00	57
İş tatmini	269	17.06	25	9.43	16	13.45	1	5.88	311
Liderlik	291	18.45	34	12.83	34	28.57	7	41.18	366
Örgüt/kurum iklimi	34	2.16	3	1.13	2	1.68	0	0.00	39
Örgüt /kurum kültürü	162	10.27	28	10.57	10	8.40	0	0.00	200
Örgütsel yapılanma	6	0.38	4	1.51		0.00		0.00	10
Örgütsel öğrenme	21	1.33	8	3.02		0.00		0.00	29

Tükenmişlik	106	6.72	10	3.77	15	12.61	1	5.88	132
Örgütsel adalet	23	1.46	9	3.40		0.00		0.00	32
Örgütsel girişimcilik	6	0.38	2	0.75		0.00		0.00	8
Örgütsel güdülenme	41	2.60	2	0.75	2	1.68	0	0.00	45
Örgüt kariyer	38	2.41	5	1.89	8	6.72	1	5.88	52
Örgütlerde etik	26	1.65	5	1.89	2	1.68	1	5.88	34
Toplam	1577	100.00	265	100.00	119	100.00	17	100.00	1978

Tablo 3’de, Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış örgütsel davranış alanındaki lisansüstü tezlerin yapıldıkları üniversitelere göre incelenmesi sonucu elde edilmiş bulgulara yer verilmektedir. Görüldüğü üzere örgütsel davranış alanına lisansüstü tezler bağlamında en fazla katkı sağlayan üniversiteler; Marmara, Gazi ve Dumlupınar üniversiteleridir. Sosyal Bilimler Enstitüleri içerisinde en fazla örgütsel davranış alanında lisansüstü tez yapılan üniversite Marmara Üniversitesi’dir. Marmara Üniversitesi’nde örgütsel davranış alanında 201 yüksek lisans, 32 doktora tezi yapılmıştır. Marmara Üniversitesi’nden sonra en fazla yüksek lisans tez yapılan üniversite 117 tez ile Yeditepe Üniversitesi, en fazla doktora tezi yapılan üniversite ise 25 tez ile Selçuk Üniversitesi’dir.

Eğitim Bilimleri Enstitüleri içerisinde ise en çok lisansüstü tez yapılan üniversite Gazi Üniversitesi’dir. Gazi Üniversitesi’nde örgütsel davranış alanında 53 yüksek lisans, 7 doktora tezi yapılmıştır. Gazi Üniversitesi’nden sonra en fazla yüksek lisans tez yapılan üniversite 28 tez ile Marmara Üniversitesi, en çok doktora tezi yapılan üniversite de 4 doktora tezi ile Ankara Üniversitesi’dir.

Tablo 3. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversiteler	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Y. Lisans		Doktora		Y.Lisans		Doktora		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	27	1.71	5	1,89	2	1.68	0	0.00	34
Adnan Menderes Üniversitesi	9	0.57	0	0.00	0	0.00	0	0.00	9
Afyon Kocatepe Üniversitesi	38	2.41	10	3.77	0	0.00	0	0.00	48
Akdeniz Üniversitesi	23	1.46	1	0.38	0	0.00	0	0.00	24
Anadolu Üniversitesi	29	1.84	12	4.53	7	5.88	2	11.76	50
Ankara Üniversitesi	29	1.84	12	4.53	10	8.40	4	23.53	55
Atatürk Üniversitesi	23	1.46	11	4.15	0	0.00	0	0.00	34
Balıkesir Üniversitesi	9	0.57	1	0.38	0	0.00	0	0.00	10
Boğaziçi Üniversitesi	5	0.32	1	0.38	0	0.00	0	0.00	6

Celal Bayar Üniversitesi	12	0.76	3	1.13	0	0.00	0	0.00	15
Cumhuriyet Üniversitesi	11	0.70	2	0.75	0	0.00	0	0.00	13
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	20	1.27	0	0.00	0	0.00	0	0.00	20
Çukurova Üniversitesi	18	1.14	6	2.26	0	0.00	0	0.00	24
Dicle Üniversitesi	3	0.19	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3
Dokuz Eylül Üniversitesi	64	4.06	19	7.17	9	7.56	2	11.76	94
Dumlupınar Üniversitesi	109	6.91	4	1.51	0	0.00	1	5.88	114
Düzce Üniversitesi	2	0.13	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2
Ege Üniversitesi	23	1.46	5	1.89	0	0.00	0	0.00	28
Erciyes Üniversitesi	21	1.33	1	0.38	0	0.00	0	0.00	22
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	20	1.27	0	0.00	0	0.00	0	0.00	20
Fırat Üniversitesi	16	1.01	6	2.26	0	0.00	0	0.00	22
Gazi Üniversitesi	62	3.93	10	3.77	53	44.54	7	41.18	132
Gaziantep Üniversitesi	17	1.08	1	0.38	0	0.00		0.00	18
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	11	0.70	0	0.00	1	0.84	0	0.00	12
Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	52	3.30	19	7.17	0	0.00	0	0.00	71
Hacettepe Üniversitesi	34	2.16	21	7.92	0	0.00	0	0.00	55
Harran Üniversitesi	3	0.19	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3
İnönü Üniversitesi	26	1.65	3	1.13	0	0.00	0	0.00	29
İstanbul Üniversitesi	68	4.31	22	8.30	0	0.00	0	0.00	90
Kafkas Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	2	0.13	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2
Karadeniz Teknik Üniversitesi	14	0.89	2	0.75	0	0.00	0	0.00	16
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Kırıkkale Üniversitesi	12	0.76	0	0.00	0	0.00	0	0.00	12
Kırklareli Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Kocaeli Üniversitesi	38	2.41	6	2.26	0	0.00	0	0.00	44
Marmara Üniversitesi	201	12.75	32	12.08	28	23.53	1	5.88	262
Mersin Üniversitesi	10	0.63	0	0.00	0	0.00	0	0.00	10
Muğla Üniversitesi	14	0.89	0	0.00	0	0.00	0	0.00	14
Mustafa Kemal Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Niğde Üniversitesi	18	1.14	1	0.38	0	0.00	0	0.00	19
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	3	0.19	1	0.38	0	0.00	0	0.00	4
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	26	1.65	3	1.13	0	0.00	0	0.00	29
Pamukkale Üniversitesi	18	1.14	0	0.00	0	0.00	0	0.00	18
Sakarya Üniversitesi	70	4.44	7	2.64	0	0.00	0	0.00	77
Selçuk Üniversitesi	58	3.68	25	9.43	2	1.68	0	0.00	85
Süleyman Demirel Üniversitesi	5	0.32	4	1.51	0	0.00	0	0.00	9
Trakya Üniversitesi	13	0.82	0	0.00	0	0.00	0	0.00	13
Uludağ Üniversitesi	16	1.01	5	1.89	0	0.00	0	0.00	21
Uşak Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Yıldız Teknik Üniversitesi	50	3.17	0	0.00	0	0.00	0	0.00	50
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3	0.19	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi	4	0.25	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4
Atılım Üniversitesi	7	0.44	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7

Başkent Üniversitesi	13	0.82	1	0.38	0	0.00	0	0.00	14
Beykent Üniversitesi	28	1.78	0	0.00	0	0.00	0	0.00	28
Çağ Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Çankaya Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Doğuş Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Fatih Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
İstanbul Kültür Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
İstanbul Ticaret Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Kadir Has Üniversitesi	9	0.57	0	0.00	0	0.00	0	0.00	9
Koç Üniversitesi	4	0.25	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4
Maltepe Üniversitesi	24	1.52	0	0.00	0	0.00	0	0.00	24
Süleyman Şah Üniversitesi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Ufuk Üniversitesi	2	0.13	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2
Yeditepe Üniversitesi	117	7.42	3	1.13	7	5.88	0	0.00	127
<i>Toplam</i>	1577	100.00	265	100.00	119	100.00	17	100.00	1978

Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü örgütsel davranış alanındaki tezler yapıldıkları anabilim dallarına göre incelenmiştir. Tablo 4’de görüldüğü üzere örgütsel davranış alanında en fazla tez işletme anabilim dalında gerçekleştirilmiştir. Sosyal bilimler Enstitülerinde en fazla yüksek lisans çalışma işletme anabilim dalında, Eğitim Bilimleri Enstitülerinde ise belirtilmeyen ve diğer kategorisinde kalanlar dışında en fazla çalışma eğitim bilimleri anabilim dalında yapılmıştır. Yapılan incelemede özellikle inceleme izni olmayan tezlerde anabilim dallarının belirtilmediği görülmüştür.

Tablo 4. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

	Sosyal Bilimler Enstitüsü		Eğitim Bilimleri Enstitüsü		Y. Lisans		Doktora		Toplam
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	
Belirtilmemiş	344	21.81	36	13.58	29	24.37	1	5.88	410
İşletme	629	39.89	148	55.85	1	0.84	0	0.00	778
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	33	2.09	2	0.75	0	0.00	0	0.00	35
Kamu Yönetimi	32	2.03	2	0.75	0	0.00	0	0.00	34
Eğitim Bilimleri	152	9.64	17	6.42	26	21.85	6	35.29	201
Eğitim Programları Ve Öğretimi	2	0.13	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2

Eğitim yönetimi ve denetimi	126	7.99	4	1.51	24	20.17	1	5.88	155
Eğitim yönetimi, teftişi, planlaması	14	0.89	2	0.75	1	0.84	0	0.00	17
Turizm İşletmeciliği	41	2.60	16	6.04	6	5.04	3	17.65	66
İnsan Kaynakları Yönetimi	2	0.13	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2
Psikoloji	29	1.84	8	3.02	0	0.00	0	0.00	37
Beden Eğitimi ve Spor	14	0.89	0	0.00	4	3.36	1	5.88	19
Hastane Ve Sağlık Kurumları Yönetimi	1	0.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1
Diğer	158	10.02	30	11.32	28	23.53	5	29.41	221
Toplam	157	100.0	265	100.0	11	100.0	1	100.0	1978
	7	0		0	9	0	7	0	

Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü örgütsel davranış alanındaki tezler özgün dillerine göre incelendiğinde; Tablo 5’de görüldüğü ve beklenildiği üzere tezlerin çoğunluğu Türkçe olarak hazırlanmıştır. Sosyal Bilimler Enstitülerinde 1466 yüksek lisans, 244 doktora tezi Türkçe, 111 yüksek lisans ve 21 doktora tezi İngilizce olarak hazırlanmıştır. Eğitim Bilimleri Enstitülerinde ise İngilizce olarak tez hazırlanmamış, yapılan tüm tezler Türkçe olarak hazırlanmıştır.

Tablo 5. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Özgün Dillerine Göre Dağılımı

	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Y. Lisans		Doktora		Y.Lisans		Doktora		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>
Türkçe	1466	92.96	244	92.08	119	100.00	17	100.00	1846
İngilizce	111	7.04	21	7.92	0	0.00	0	0.00	132
Toplam	1577	100.00	265	100.00	119	100.00	17	100.00	1978

Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü örgütsel davranış alanındaki tezler izinli, izinsiz veya kısıtlı olma durumlarına göre ayrılarak incelenmiştir. Tablo 6’da görüldüğü üzere Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan 1577 yüksek lisans tezin 854’ü izinli, 598’i izinsiz ve 125’i kısıtlı iken, 265 doktora tezinin 132’si izinli, 92’si izinsiz, 41’i kısıtlıdır. Eğitim Bilimleri Enstitülerinde ise yapılan 119 yüksek lisans tezin 76’sı izinli, 38’i izinsiz, 5’i kısıtlı, doktora tezlerinin de 13’ü izinli, 4’ü izinsizdir.

Tezlerin izinli, izinsiz ve kısıtlı olma durumları YÖK'ün ve tez yazarlarının izinleri ile bağlantılıdır. YÖK önceki yıllarda, tez veritabanında lisansüstü tezler hakkında arama yapılmasına müsaade ediyor, tezlere ulaşmak isteyenlere fotokopi yoluyla tezlere ulaşmalara olanak sağlıyordu. Böylelikle araştırmacılar YÖK'de yer alan tezlere fotokopi yoluyla ulaşabiliyordu. YÖK tezlere erişimi daha kolay hale getirmek için arşivlerinde bulunan bütün tezleri elektronik ortama aktararak fotokopi hizmetini durdurdu ve arşivini elektronik olarak tam metin erişime açtı. Ancak bu noktada şöyle bir sıkıntı ortaya çıktı: 2005 yılından önceki tezlerde, telif hakları kapsamında yazarlarının izninin olduğuna dair bir bilgi bulunmuyordu, bunun içinde tezleri izinli ve izinsiz tezler olarak ayırdı ve izinsiz tezlere erişimini durdurdu. Ancak sitede yayınladığı bir form ile tezlerini erişime açmak isteyen yazarların tezlerine erişilmesine dair izin verme olanağı tanındı. Sitedeki formu doldurarak tezleri için izin verenlerin tezleri elektronik ortamda yayınlanmaktadır. YÖK 2005 yılından sonraki tezleri, yazarlarının tezlerini erişime açmalarına, açmamalarına veya belirli tarihe kadar kısıtlayabilecekleri bir form ile kabul etmiştir. Böylelikle YÖK tez arşivinde izinli, izinsiz ve kısıtlı olmak üzere üç tür tez oluşmuştur. İzinsiz ve kısıtlı tezlerin tam metin erişimleri dışında künyelerine ulaşılabilmektedir. Araştırmada bundan sonra yer alan tablo ve yorumlar ulaşılabilen izinli tezler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 6. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin İzin Durumlarına Göre Dağılımı

	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Yüksek Lisans		Doktora		Yüksek Lisans		Doktora		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>
İzinli	854	54.15	132	49.81	76	63.87	13	76.47	1075
İzinsiz	598	37.92	92	34.72	38	31.93	4	23.53	732
Kısıtlı	125	7.93	41	15.47	5	4.20	0	0.00	171
Toplam	1577	100.00	265	100.00	119	100.00	17	100.00	1978

Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü örgütsel davranış alanındaki tezler, veri toplama araçlarına göre incelendiğinde; en çok kullanılan veri toplama aracının gerek Sosyal Bilimler, gerekse Eğitim Bilimleri Enstitülerinde ankettir. Tablo 7'de görüldüğü üzere Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan 850 yüksek lisans tezin 766'sında anket, 33'ünde mülakat ve gözlem, 51'inde ise içerik analizi veya belgesel tarama tekniği kullanılmıştır. 129 doktora tezinde ise 124'ünde anket,

4'ünde mülakat veya gözlem, 1'inde de içerik analizi veya belgesel tarama tekniği kullanılmıştır.

Eğitim Bilimleri Enstitülerinde yapılan çalışmaların 76 yüksek lisans çalışmasının 74'ünde ölçek uygulaması, 2'sinde mülakat veya gözlem tekniği, 23 doktora çalışmasının da 12'sinde ölçek uygulaması, 1'inde mülakat veya gözlem tekniği kullanılmıştır. Eğitim Bilimleri Enstitülerinde belgesel tarama veya içerik analizi tekniği uygulanan lisansüstü çalışma bulunmamaktadır.

Tablo 7. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Veri Toplama Tekniklerine Göre Dağılımı

	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Y. Lisans		Doktora		Y.Lisans		Doktora		
Veri Toplama Aracı	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>
Anket	766	90.12	124	96.12	74	97.37	12	92.31	976
Mülakat veya gözlem	33	3.88	4	3.10	2	2.63	1	7.69	40
İçerik analizi veya belgesel tarama	51	6.00	1	0.78		0.00	0	0.00	52
Toplam	850	100.00	129	100.00	76	100.00	13	100.00	1068

Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü örgütsel davranış alanındaki örneklemime göre incelendiğinde; en çok örneklem alınan uygulamaların gerek Sosyal Bilimler, gerekse Eğitim Bilimleri Enstitülerinde iller olduğu görülmektedir. Tablo 8'de görüldüğü üzere, Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan 850 yüksek lisans tezin 451'i örneklem olarak ili, 226'sı kurumu, 87'si bölgeyi, 35'i ise ilçeyi seçmiş, 129 doktora tezinde ise örneklem olarak 48'inde kurum, 40'ında 37'sinde bölge, 1'inde ilçe seçilmiştir.

Eğitim Bilimleri Enstitülerinde ise; izinli toplam 76 yüksek lisans tezin 52'si il, 12'si bölge, 9'u kurum, 3'ü de ilçeyi örneklem olarak ele almış, 13 doktora tezinde ise; örneklem olarak 7 il, 4 bölge ve 3 kurum seçilmiştir.

Tablo 8. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin Örneklemelerine Göre Dağılımı

	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Y. Lisans		Doktora		Y.Lisans		Doktora		
Örneklem	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>
Belirtilmemiş	51	6.00	3	2.33	0	0.00	0	0.00	54
Bölge	87	10.24	37	28.68	12	15.79	4	30.77	140
İl	451	53.06	40	31.01	52	68.42	7	53.85	550
İlçe	35	4.12	1	0.78	3	3.95	0	0.00	39
Kurum	226	26.59	48	37.21	9	11.84	2	15.38	285
Toplam	850	100.00	129	100.00	76	100.00	13	100.00	1068

Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü örgütsel davranış alanındaki kullanılan ölçeklere göre incelendiğinde; sosyal bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde en çok hazır ölçeklerin tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Tablo 9'da görüldüğü üzere; Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan 850 yüksek lisans çalışmasının 759'unda hazır ölçek, 24'ünde araştırmacı tarafından hazırlanan ölçek kullanılmış; 67'sinde ise ölçek kullanılmamıştır. Doktora çalışmalarının da 117'sinde hazır ölçek, 11'inde araştırmacı tarafından hazırlanan ölçek kullanılmış ve 1'inde de ölçek kullanılmamıştır.

Eğitim Bilimleri Enstitülerinde ise; yapılan 76 yüksek lisans tezinde 74'ünde hazır ölçek, 1'inde ise araştırmacı tarafından hazırlanan ölçek kullanılırken, 1'inde ölçek kullanılmamıştır. Yapılan 13 doktora çalışmasının tamamında hazır ölçek kullanılmıştır.

Tablo 9. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Kullanılan Ölçeklere Göre Dağılımı

	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Y. Lisans		Doktora		Y.Lisans		Doktora		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>F</i>	%	<i>f</i>	%	
Ölçek yok	67	7.88	1	0.78	1	1.32	0	0.00	69
Hazır ölçek	759	89.29	117	90.70	74	97.37	13	100.00	963
Kendi hazırladığı ölçek	24	2.82	11	8.53	1	1.32	0	0.00	36
Toplam	850	100.00	129	100.00	76	100.00	13	100.00	1068

Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü örgütsel davranış alanındaki tezler kullanılan istatistiksel tekniklere göre incelendiğinde; Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde en çok tanımsal+yordamsal istatistik tekniklerinin kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Tablo 10’da görüldüğü üzere; Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan 850 yüksek lisans tezin 759’unda tanımsal+yordamsal istatistik, 17’sinde tanımsal istatistik kullanılmış, 74’ünde ise istatistik kullanılmamıştır. 129 doktora tezinin de 123’ünde tanımsal+yordamsal istatistik, 3’ünde tanımsal istatistik kullanılmış, 3’ünde de istatistik kullanılmamıştır.

Eğitim Bilimleri Enstitülerinde ise hazırlanan 76 yüksek lisans tezin 74’ünde tanımsal+yordamsal istatistik kullanılmış, 2’sinde istatistik kullanılmamıştır. 13 doktora çalışmasının tamamında tanımsal+yordamsal istatistik kullanılmıştır.

Hazırlanan tezlerin bir kısmında 1 mülakat veya içerik analizlerinde tanımsal istatistik tekniğini kullanılmış, bazı ölçek kullanılmayan araştırmalarda da katılanların özelliklerine ilişkin tanımsal istatistiklere yer verilmiştir.

Tablo 10. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İstatistiksel Tekniklere Göre Dağılımı

	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Y. Lisans		Doktora		Y.Lisans		Doktora		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>
İstatistiksel Teknik									
Tanımsal istatistik	17	2.00	3	2.33	0	0.00	0	0.00	20
Tanımsal+yordamsal istatistik	759	89.29	123	95.35	74	97.37	13	100.0	969
İstatistik kullanılmayan	74	8.71	3	2.33	2	2.63	0	0.00	79
Toplam	850	100.00	129	100.0	76	100.0	13	100.0	1068

Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde örgütsel davranış alanında 2000-2010 yılları arasında yapılmış lisansüstü örgütsel davranış alanındaki tezler kullanılan istatistiksel uygulama alanlarına göre incelendiğinde; Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde en çok uygulama alanı olarak eğitim kurum ve kuruluşları tercih edilmiştir. Tablo 11’de görüldüğü üzere; Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan 850 yüksek lisans tezin 295’i, eğitim kurum ve kuruluşlarında, 128 doktora tezinin de diğer işletmeler dışında 23’ü turizm işletmeleri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Eğitim bilimleri Enstitülerinde ise; 76 yüksek lisans tezinin 51’i eğitim kurum ve kuruluşlarında, 13 doktora tezinin de 8’i eğitim kurum ve kuruluşlarında 2’si turizm işletmelerinde 2’si de üniversitelerde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 11. Sosyal Bilimler ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinde Örgütsel Davranış Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Uygulama Alanlarına Göre Dağılımı

Uygulama Alanı	Sosyal Bilimler Enstitüsü				Eğitim Bilimleri Enstitüsü				Toplam
	Y. Lisans		Doktora		Y.Lisans		Doktora		
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>
Askeri Kurum ve Kuruluşlar	21	2.47	4	3.10	6	7.89	0	0.00	31
Bankalar	39	4.59	9	6.98		0.00	0	0.00	48
Belediyeler	6	0.71	1	0.78		0.00	0	0.00	7
Eğitim Kurum ve Kuruluşları	295	34.71	14	10.85	51	67.1	8	61.54	368
Emniyet Teşkilatı	9	1.06	0	0.00	1	1.32	0	0.00	10
Sağlık Kurum ve Kuruluşları	40	4.71	6	4.65	4	5.26	1	7.69	51
İmalat İşletmeleri	46	5.41	13	10.08	1	1.32	0	0.00	60
Kamu Kurum ve Kuruluşları	39	4.59	10	7.75	2	2.63	0	0.00	51
Tekstil İşletmeleri	26	3.06	2	1.55		0.00	0	0.00	28
Turizm İşletmeleri	49	5.76	23	17.83	6	7.89	2	15.38	80
İnşaat İşletmeleri	2	0.24	0	0.00		0.00	0	0.00	2
KOBİ'ler	23	2.71	7	5.43		0.00	0	0.00	30
Üniversiteler	19	2.24	4	3.10	2	2.63	2	15.38	27
Ulaştırma İşletmeleri	3	0.35	1	0.78	3	3.95	0	0.00	7
Diğer İşletmeler	181	21.29	30	23.26		0.00	0	0.00	211
Uygulama alanı belli olmayanlar	52	6.12	5	3.88		0.00	0	0.00	57
Toplam	850	100.00	129	100.00	76	100.00	13	100.00	1068

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’de 2000-2010 yılları arasında örgütsel davranış alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelendiği araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Türkiye’de 2000-21010 yılları arasında örgütsel davranış alanında 1978 lisansüstü çalışma yapılmıştır. Çalışmaların büyük çoğunluğu Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılmış yüksek lisans niteliğinde çalışmalardır. Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan çalışmaların 1576’sı yüksek lisans tezi, 265’i doktora tezidir. Eğitim Bilimleri Enstitüleri’nde yapılmış toplam lisansüstü çalışma sayısı sadece 136’dır. Bununda 119’u yüksek lisans 17’si doktora tezidir. Örgütsel davranış alanında en fazla üzerinde çalışılan konu liderlik, iş tatmini ve örgütsel bağlılık, en az çalışılan konu ise örgüt gelişimi ve örgütsel girişimciliktir.

Örgütsel davranış alanında yapılan lisansüstü çalışmaların büyük bir kısmı Marmara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Dumlupınar Üniversitesi’nde yapılmıştır. Sosyal Bilimler Enstitüleri içerisinde en fazla tez yapılan üniversite Marmara, Eğitim Bilimleri Enstitüleri içerisinde Gazi Üniversitesi’dir. Sosyal Bilimler Enstitülerinde yapılan tezlerin büyük çoğunluğu işletme anabilim dalında Eğitim Bilimleri Enstitüleri’nde ise Eğitim bilimleri anabilim dalında gerçekleştirilmiştir.

Tezlerin büyük çoğunluğu Türkçe olarak yapılmıştır. Bunun temel nedeninin ise üniversitelerin büyük çoğunluğunda eğitim-öğretimin Türkçe olarak gerçekleştirilmesidir. Bununla birlikte, 2005 yılından önce yapılan tezlerin çoğunluğunun araştırmacılar tarafından incelenmesine izin kısıtı mevcut iken, 2005 den sonraki çalışmaların çoğunluğu izinli iken, bir kısmı da yazarı tarafından kısıtlı durumdadır. Örgütsel davranış alanında yapılan lisansüstü çalışmaların büyük kısmında yöntem olarak anket tercih edilmiş, anketi, mülakat, gözlem ve belgesel tarama yöntemleri takip etmiştir ve çalışmaların çoğunluğu örneklem olarak ili kapsamış, ilden sonra örneklem olarak kurumlar tercih edilmiştir.

Örgütsel davranış alanında yapılan yüksek lisans çalışmaların çoğunluğunda hazır ölçekler tercih edilmiştir. Araştırmacıların hazır ölçek tercih etmelerinde daha önce genel geçerliliği sınanmış olması, hazırcılık, yeni bir şeyler üretme yoksunluğu olduğu söylenebilir. Hazır ölçekler kullanılması sonucunda birbirlerine benzeyen birçok çalışma örgütsel davranış literatüründe yerini almıştır. Oysa kullanılan ölçekleri geliştiren, araştırmacı tarafından hazırlanan ölçeklerin çok az sayıda olması dikkat çekici düzeydedir. Oysa kuramsal katkı sağlaması açısından özellikle doktora çalışmalarında araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçeklerin kullanılması beklenilmektedir. Kullanılan istatistiki yöntemlerde, çalışmanın yöntemi ve ölçeği paralelinde olup, en fazla tanımsal+yordamsal istatistiki yöntemler kullanılmıştır.

Araştırmalarda örneklem gruplarının özelliklerinde tanımlayıcı, problem durumunu saptamaya yönelik analizlerde istatistikler kullanılmıştır. Örgütsel davranış alanında yapılan lisansüstü çalışmaların çoğunluğu eğitim kurum ve kuruluşlarında gerçekleştirilmiştir.

Lisansüstü tezlerin incelendiği çalışmalardan (Saracaloğlu ve Dursun, 2010; Yaşar ve Aral, 2011; Özenç ve Özenç, 2013) elde edilen bulguların ilgi alanlara katkı sağladığı ortaya konan önerilerden saptanmaktadır. Örgütsel davranış alanındaki tezlerin incelendiği bu çalışmanın ileriki zamanlarda yapılacak lisansüstü çalışmalara yön vereceği düşünülerek bazı öneriler geliştirilmiştir.

Araştırma sırasında aynı ya da farklı dönemlerde birbirini tekrarlayan, hatta aynı başlıklarda olan çok sayıda teze rastlanmıştır. Örgütsel davranış alanında yapılacak akademik çalışmalarda, çalışılmamış veya daha az çalışılmış konuların tercih edilmelidir. Yapılacak çalışmalarda içerik ve kullanılan ölçek, yöntem açısından birbirine benzeyen çalışmalar yerine daha özgün, alana kuramsal katkı sağlayacak çalışmaların yapılması önerilmektedir. Yapılacak lisansüstü çalışmalarda örneklem olarak da bölgesel çalışmaların azlığı dikkat çekici düzeydedir. Bundan sonraki yapılacak araştırmaların illerden ziyade daha geniş örneklemeleri kapsayan bölgeler üzerinde gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Böylelikle çalışma sonuçlarından genelleme yapılabilmesi olanağı doğacaktır. Alanın niteliğinin artırılması ve çalışmaların çoğalması açısından doktora eğitimine öğrenciler teşvik edilmelidir. Ayrıca, tezler üzerinde yapılacak bundan sonraki araştırmaların, tezlerin bilimsel niteliklerini ve katkılarını araştırmaya yönelik olması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Ardıç, K., & Erdoğan, N. (2009). Öznenin nesneleşmesi: Türkiye’de yönetim ve organizasyon alanında çalışan öğretim elemanlarının akademik özgeçmiş ve eserleri bakımından nicel görünümü. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(1), 199-237.
- Arı, G., Armutlu, C., Tosunoğlu, N. G., & Toy, B. Y. (2009). Nicel araştırmalarda metodoloji sorunları: Yüksek lisans tezleri üzerine bir araştırma. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 64 (4), 16-37.
- Benligiray, S. (2007). Türk Üniversitelerinde Sağlık Kurumlarında İnsan Kaynakları Yönetimi Alanına İlişkin Olarak Yapılmış Tezler Üzerine Bir Değerlendirme. *Uluslararası Sağlık ve Hastane Yönetimi Kongresi*. Lefkoşa-KKTC.
- Berkman, Ü. (1987). Amme İdaresi Dergisi’nde yayınlanan makaleler ve Türk yönetim bilimi. *Amme İdaresi Dergisi*, 20(4), 19-42.

- Erdemir, E. (2009). Türkiye’de yönetim/örgüt alanının gelişimi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 4(1), 7-12
- Hiriyappa, B. (2009). *Organizational behavior*. Daryaganj, Delhi, IND: New Age International.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 20. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özenç, M., & Özenç, E. (2013). Türkiye’de üstün yetenekli öğrencilerle ilgili yapılan lisansüstü eğitim tezlerinin çok boyutlu olarak incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 171, 13-28.
- Üsdiken, B., & Pasadeous, Y. (1993). Türkiye’de örgütler ve yönetim yazını. *Amme İdaresi Dergisi*, 26(2), 73-93.
- Üsdiken, B., Selekler, N. & Çetin, D. (1998). Türkiye’de yönetim yazınına egemen anlayışın oluşumu: Sevk ve idare dergisi üzerine bir inceleme. *Amme İdaresi Dergisi*, 31(1), 57-87.
- Üsdiken, B., & Erden, Z. (2001). Örnek alma, mecbur tutulma ve geçmişe bağımlılık: Türkiye’deki yönetim yazınında değişim. *Amme İdaresi Dergisi*, 34(4), 1-31.
- Saracaloğlu, A. S., & Dursun, F. (2010). Türkiye’de Eğitim Programları ve Öğretimi Alanındaki Lisansüstü Tezlerinin İncelenmesi. 1. *Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi*. 13-15 Mayıs 2010. Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi. Balıkesir. 86-93.
- Semerciöz, F. (1997) 1982-1996 Yılları Arasında Yönetim Konularında Yurt İçinde ve Yurtdışında Hazırlanan Doktora Tezleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma. 5. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi*. 14-16 Şubat 1997, Ankara.
- Semerciöz, F., & Dikmenli, O. (2005). Yönetim Alanında Yapılan Doktora Tezleri Üzerine Bir Araştırma: 1995-2004 Arasındaki Durum. 13. *Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi*. İstanbul.
- Yaşar, M. C., & Aral, N. (2011). Türkiye’de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 70-90.